

Klaas Vanderspoel

MOORD IN DE BILJARTKAMER

– Spel in twee bedrijven –

Introductie:

Baron Kommer van Kommerzijl heeft meer vijanden dan vrienden. Hij is bovendien schatrijk. Hij weet dat er onder zijn relaties, zijn bedienden en zogenaamde vrienden een heleboel lui zijn die hem liever dood zien dan levend. Zelfs zijn vrouw vindt hem een moeilijk persoon om mee te leven. Op zekere avond geeft baron Kommer een feestje, voor zijn neef jonkheer Hubertus van Ruysbroeck en diens zuster jonkvrouw Julia. Verdere gasten zijn de heer en mevrouw Pancras, een getrouwd stel dat hij al jaren kent. Hij nodigt bovendien een man uit, die niemand kent, namelijk Ramses Ram. De andere aanwezigen hebben er geen idee van wie die Ramses Ram eigenlijk is. Maar daar maakt baron Kommer zich geen zorgen over. Hij weet dat R.R. een van de beste detective's van Nederland is. En dat is tevens de reden dat hij hem uitgenodigd heeft. Baron Kommer heeft namelijk goede redenen om aan te nemen dat zijn leven in gevaar is...

(Het verhaal speelt zich af in de eetkamer en de biljartkamer van baron Kommer's landhuis.)

PERSONEN:

Baron Kommer van Kommerzijl

Zijn veel jongere vrouw, barones Emily

Jonkheer Hubertus van Ruysbroeck
(neef van baron Kommer)

Jonkvrouw Julia van Ruysbroeck, zijn ongehuwde
zuster.

De heer Jacobus Pancras,

Zijn vrouw Cecilia Pancras – Stuitje

Huisknecht Bastiaan Vantser

Kamermeisje Keetje Nippel

Ramses Ram
(beroemde detective, als gast aanwezig)

Brigadier Botschuiwer (locale politieman)

Dr. Oesem (huisarts)

SCENE 1:

(De eetkamer van het landhuis tijdens het diner. De gasten zitten rond de tafel.)

Baron Kommer: (tegen zijn huisknecht)
Meer wijn, Bastiaan.

Bastiaan:
Uitstekend, meneer de baron.

Baron Kommer:
Wees een beetje voorzichtig, man. Je morst die kostelijke wijn.

Bastiaan:
Neem me niet kwalijk, meneer de baron.

Baron Kommer:
Waarom ben je zo nerveus vanavond, Bastiaan? Dat is al de tweede fout die je maakt. Je hebt de messen voor de vis ook al verkeerd gelegd. Je moet echt beter opletten!

Bastiaan:
Het is werkelijk niets, meneer de baron. Ik ben van-avond niet helemaal mezelf.

Barones Emily:
Je moet niet zo op Bastiaan mopperen, lieveling.

Baron Kommer: (luidkeels)
Ik mopper helemaal niet!

Barones Emily:

Ja, dat doe je wel. Het zal je leeftijd wel zijn.

Baron Kommer:

Ik lig anders nog lang niet in mijn graf, hoor.

Barones Emily: Natuurlijk niet, lieveling. Hij heeft nog heel wat goede jaren voor de boeg, is het niet, Jacobus?

Jacobus Pancras: Wat? Wat zegt u? Neem me niet kwalijk. Een kruimeltje aardappel schoot me in het verkeerde keelgat. Natuurlijk barones, ik zei vanmorgen toevallig tegen mijn vrouw, hoe jong de baron er nog uitziet voor een man van 60 jaar.

Cecilia Pancras:

U bent de jongste man van 60 jaar die ik ken, baron.

Baron Kommer:

Ik ben blij blij dat je er zo over denkt. Jij brengt tenminste echt een vleugje lente in deze kamer, Cecilia.

Barones Emily:

Ik geloof dat je nu bloost, Cecilia.

Cecilia Pancras: Dat komt door de hitte. Het is hier warempel net zo heet als in Kenia.

Baron Kommer:

Het is hier inderdaad bloedheet. Ik zal Bastiaan opdracht geven de verwarming wat omlaag te draaien.

(Hij wendt zich tot het kamermeisje, Keetje Nippel.)

Baron Kommer:

Keetje, laat Bastiaan de verwarming wat omlaag draaien.

Kamermeisje:

Komt in orde, meneer de baron.

Jonkvrouw Julia:

Ik dacht dat u juist in de warmte moest blijven, sinds u ziek terugkwam uit Alaska.

Baron Kommer: (luidkeels)

Iedereen schijnt zich zorgen te maken over mijn gezondheid. En dat is erg vermakelijk, want jullie zitten allemaal, met uitzondering van Cecilia achter mijn geld aan! Binnenkort zal ik jullie echter verrassen met een zoon!

(Het kamermeisje Keetje Nippel laat een bord in stukken vallen.)

Barones Emily:

Je moet niet zo schreeuwen, manlief. Door jouw schuld liet Keetje van schrik een bord vallen.

Kamermeisje:

Neemt u me niet kwalijk, mevrouw de baroneses. Het bord slipte uit mijn vingers, ik zal de scherven opruimen en een ander bord pakken.

Baron Kommer:

Wat is er tegenwoordig toch met die bedienden aan de hand?

Kamermeisje: Het zal niet weer gebeuren, meneer de baron.

Baron Kommer:

Dat is je geraden ook!

(Kamermeisje verlaat snikkend de eetkamer.)

Barones Emily:

Nu heb je haar van streek gemaakt met je gemopper. Ik zal haar maar even wat gaan troosten. Het is tegenwoordig toch al moeilijk genoeg om goed personeel te krijgen.

(De baroneses verlaat ook het vertrek.)

Baron Kommer:

Ja, ik krijg binnenkort een zoon. Hij zal jou terzijner tijd verslaan met golfen, Hubertus! Precies als zijn vader!

Jonkheer Hubertus:

Ik moet toegeven dat u vandaag te goed was voor mij, oom. Vijf en vier vandaag, nietwaar?’

Baron Kommer:

Vier en drie. Als je op mijn bank wil komen werken moet je een beter geheugen voor cijfers hebben, Hubertus.

Jonkvrouw Julia:

Hij is werkelijk hopeloos met cijfers, oom.

Baron Kommer:

En jij moet eens wat aan je figuur doen, Julia. Je bent veel te dik. Dat komt daar al het eten dat je verzwelgt. Om nog maar te zwijgen over de vele drankjes die je naar binnen klokt.

Jonkvrouw Julia:

Hoe kunt u dat zeggen, oom! En dat terwijl al deze mensen erbij zijn! Ik schaam me dood!

Baron Kommer:

Misschien dat je met een kostbare diamanten halsketting om, ooit nog een man zult kunnen verschalken.

Jonkvrouw Julia:

Ik ga weg en kom hier nooit terug!

(De jonkvrouw verlaat snikkend het vertrek.)

Baron Kommer:

O, die komt wel terug, hoor. Wees maar niet bang. Ze weet nu dat ik van plan ben haar die diamanten halsketting na te laten...

Barones Emily: (komt net weer binnen)

Nu heb je Julia ook van streek gemaakt. Je bent werkelijk te erg, man.

Baron Kommer:

Je hoeft Julia niet te gaan troosten. Dat kun je het beste alleen bij het personeel doen. Die zijn veel belangrijker. Die Julia heeft ook totaal geen gevoel voor humor. Ik vind trouwens dat jullie allemaal wat vervelend zijn. Ik ga maar naar de biljartkamer voor een partijtje. Ga je mee, Ram?

Ramses Ram:

Uitstekend, meneer de baron. Heel graag.

(Het tweetal gaat het vertrek uit.)

Barones Emily:

Ik moet jullie mijn excuses aanbieden voor het nogal onbeschofte en onbehouwen gedrag van mijn man.

Jonkheer Hubertus:

Dat geeft niets, lieve tante. We kennen hem immers al heel wat langer dan vandaag.

Jonkvrouw Julia: (komt de kamer weer binnen)

Daar ben ik weer. Ik ben weer in orde.

Cecilia Pancras:

Ik denk dat de baron wat overwerkt is. Hij heeft ergens zorgen over.

Baroneses Emily:

Je kon wel eens gelijk hebben, lieve. Wie zou toch die Ram zijn, die hij uitgenodigd heeft? Hij wou het me niet vertellen. Hij staat steeds met die man in een hoekje te praten. Heb jij enig idee, Hubertus?

Jonkheer Hubertus:

Ik ken hem niet, maar het lijkt me nogal een proletariër, tante.

(Opeens komt Ramses Ram binnen rennen.)

Ramses Ram:

Mevrouw de baroness, wilt u onmiddellijk met me meegaan naar de biljartkamer ?!

(Het tweetal verdwijnt. Even later klinkt een werkelijk ijzingwekkende gil. Totaal ontredderd komt de barones weer binnen.)

Barones Emily:

Kom allemaal gauw mee, voordat ik flauwval. Mijn man is vermoord!

SCENE 2:

In de biljartkamer. Naast het biljart ligt baron Kommer. Zijn hoofd is gedeeltelijk bedekt met bloed. Rondom zijn hoofd is de vloerbedekking ook doordrenkt van het bloed.

Jonkheer Hubertus:

Zijn schedel is ingeslagen. Jij hebt hem vermoord, Ram, jij gemene proletariër! Je doodde hem met de biljartkeu. We moeten onmiddellijk de politie waarschuwen!

Barones Emily:

Ah!

Jacobus Pancras:

Ze is flauwgevallen! Bastiaan, haal dadelijk wat vlugzout en eau de cologne!

Huisknecht Bastiaan:

Natuurlijk, meneer!

Jonkheer Hubertus:

Jij bent en blijft een gemene proletariër, Ram!

Ramses Ram:

Als u de wond op het hoofd van de baron wat beter bekijkt, zult u zien dat de wond veel te diep is voor een slag met een biljartkeu.

Jonkheer Hubertus:

Wat ook het moordwapen mag zijn. Jij was de enige persoon die bij hem was in de biljartkamer!

Ramses Ram:

U kunt beter eerst de politie waarschuwen en een arts, voordat u mij van moord beschuldigd!

(Korte tijd later is Dr. Oesem het lijk aan het onderzoeken. Ook brigadier Botschuiwer van de plaatselijke politie is gearriveerd.)

Brigadier Botschuiwer:

Meneer Ram, naar aanleiding van hetgeen me verteld is door jonkheer van Ruysbroeck, moet ik u arresteren als verdacht van de moord op baron Kommer van Kommerzijl. Ik moet u waarschuwen, dat alles wat u van nu af aan zegt, tegen u gebruikt kan worden. U zult op het hoofdbureau in de gelegenheid gesteld worden een advocaat te bellen.'

Ramses Ram:

Ik denk niet dat zoiets nodig zal zijn, mijn beste brigadier...

Brigadier Botschuiwer:

Wat bedoelt u daarmee, meneer?

Ramses Ram:

Hier is mijn legitimatiebewijs, brigadier.

Brigadier Botschuiwer: (leest hardop)

Ramses Ram – Privé-detective. U bent toch niet...
dè Ramses Ram?

Ramses Ram:

Jazeker, brigadier. In hoogst eigen persoon!

Brigadier Botschuiwer:

De beroemdste detective van Nederland!

Ramses Ram:

Dat zijn uw woorden, brigadier. Ik mag dat van
mezelf uiteraard niet zeggen...

Brigadier Botschuiwer:

U bent veel te bescheiden, meneer. Ik weet wel
beter. Ik heb altijd al uw zaken in de kranten
gevolgd. Ik durf te wedden dat u al weet wie hem
vermoord heeft.

Ramses Ram:

Laten we eerst even luisteren naar wat de dokter te
rapporteren heeft, brigadier.

Dr. Oesem:

Baron Kommer is helemaal niet vermoord, heren.
Hij heeft een hartstilstand gekregen. Toen is hij
met zijn hoofd tegen de hoek van het biljart
gevallen. Vandaar dus die diepe wond.

Ramses Ram:

Heeft u wel eens gehoord van Ferranga Mutalis,
dokter?

Dr. Oesem:

Nee, dat komt me niet bekend voor, meneer Ram.

Ramses Ram:

Het is een dodelijk Afrikaans vergif. De uitwerking lijkt op een hartstilstand. Maar er is voor de de dader één nadeel aan verbonden, kijk u maar eens door dit vergrootglas naar de nagels van wijlen de baron.

(De detective geeft de arts een vergrootglas. Deze bekijkt aandachtig de nagels van de dode baron.)

Dr. Oesem:

De nagels van de baron zijn saffraangeel geworden. Wacht eens even, ik geloof dat ik toch eens iets over gelezen heb. In het Engelse medische blad The Lancet. U bent werkelijk briljant, meneer Ram!

Brigadier Botschuiver:

Wat gaan we nu doen, meneer Ram?

Ramses Ram:

De baron wist dat er een aanslag op hem gepleegd zou kunnen worden. Daarom was ik ook hier. We moeten alle aanwezigen op het diner één voor één verhoren. Ik maak me sterk dat we dan niet de dader kunnen ontmaskeren.

Brigadier Botschuiver:

Ik stel voor met de huisknecht beginnen, meneer. Ik betrapte hem erop dat hij er vandoor wou gaan.

Dat kwam me uiteraard hogelijk verdacht voor!

Ramses Ram:

Een goed idee, brigadier. Laat hem maar komen.

(Huisknecht Bastiaan Vantser arriveert. Hij is nog steeds erg nerveus.)

Bastiaan:

U wilde mij spreken, heren?

Ramses Ram:

Wat weet u over Ferranga Mutalis?

Bastiaan:

Absoluut niets meneer. Die man ken ik niet. Ik heb zijn naam zelfs nooit eerder gehoord.

Ramses Ram:

Waarom was u zo nerveus tijdens het diner?

Einde zichtversie.